

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

№ 072 (7482)

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

Dünyanın ən nüfuzlu avtoidman
yarışı yenidən Bakıda

5

SƏS

25 sentyabr 2026-cı il.
Qiyməti 1 manat

Prezidentdən növbəti əfv Sərəncamı

3

Prezident İlham Əliyev növbəti dəfə humanizm dəyərləri
rəhbər tutaraq "Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv
olunması haqqında" Sərəncam imzalayıb.

YAP İdarə Heyətinin üzvü
Rauf Əliyevə 2-ci dərəcəli
"Vətənə xidmətə görə" ordeni
təqdim olunub

3

Filizçay yatağı: potensial və
proqnozlar nə vəd edir?

7

Məktəbə yaxın ev
niyə daha bahadır?

8

Şanlı tariximizin 44 günü

4

"Dağ-mədən və
metallurgiya
sənayesinin inkişafı
ilə ölkəmizdə yeni,
müasir sənaye
istiqaməti
yaradılacaqdır"

7

Vahid geyim
forması: müəllim
üçün də, şagird
üçün də vacibdir

6

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 23-də Estoniya Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Tiina Nirk qəbul edib.

əməkdaşlığın genişləndirilməsində müxtəlif səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin və təmasların önəminə toxundu.

Azərbaycan-Avropa İttifaqı əlaqələrinin inkişaf etdiyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev bu xüsusda Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Antonio Koştanın,

İlham Əliyev Estoniyanın Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayenin və Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallasın ölkəmizə builki səfərlərini qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı səfirə fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Estoniyanın Azərbaycana ilk səfiri təyin olunmasından şərəf hissi duyduğunu deyən Tiina Nirk ölkələrimiz, həmçinin Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında əlaqələrin inkişafı üçün səylə çalışacağını vurğuladı.

Azərbaycanın Orta Dəhlizdə mühüm mövqedə yerləşdiyini qeyd edən səfir bir çox sahədə, o cümlədən siyasi dialoq, biznes, informasiya texnologiyaları, logi-

stika və digər istiqamətlər üzrə tərəfdaşlığı genişləndirmək üçün yaxşı potensialın olduğunu dedi.

Tiina Nirk təhsil sahəsində də əməkdaşlıq baxımından geniş imkanlara toxunaraq, bu xüsusda 200-ə yaxın azərbaycanlı tələbənin Estoniyada təhsil aldığını qeyd etdi.

Səfir, həmçinin Azərbaycanın Ukraynaya göstərdiyi humanitar yardımları yüksək qiymətləndirdi.

Görüşdə Estoniyanın Azərbaycanda səfirliyinin açılmasının ikitərəfli münasibətlərimizin daha da inkişaf etməsinə mühüm töhfə verəcəyi vurğulandı, iqtisadi-ticarəti əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiya fəaliyyətinə toxunuldu və qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə olundu.

Səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi. Prezident İlham Əliyev səfirle söhbət etdi. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanla Estoniya arasında

İlham Əliyev İsveçin Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 23-də İsveç Krallığının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Luis Morsinqi qəbul edib.

Səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev səfirle söhbət etdi.

Növbəti illərdə də ikitərəfli münasibətlərimizin uğurlu inkişafının davam edəcəyinə və yeni əməkdaşlıq sahələrinin müəyyənləşdiriləcəyinə ümidvar olduğunu deyən dövlətimizin başçısı bu xüsusda müxtəlif səviyyələrdə qarşılıqlı səfər və görüşlərin önəminə toxundu, investisiya, ticarət, biznes sahələrində tərəfdaşlıq üçün yaxşı imkanların olduğunu dedi.

Prezident İlham Əliyev səfirə diplomatik fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Qəbula görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildiren səfir ikitərəfli münasibətlərimizin daha da genişləndirilməsi üçün səylə çalışacağını vurğuladı.

Səfir Prezident İlham Əliyevə Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh gündəliyi ilə əlaqədar əldə olunmuş nailiyyətlər münasibətilə təbriklərini çatdırdı. Həmçinin iki ölkə arasında etimadın qurulması istiqamətində atılan addımları alqışladığını bildirdi.

İsveçdə çoxlu sayda azərbaycanlı tələbənin təhsil aldığını və onların təhsil səviyyəsinin yüksək qiymətləndirildiyini deyən səfir tələbələrə gələcəkdə fəaliyyətləri dövründə Azərbaycan-İsveç əlaqələrinin inkişafına töhfə verəcəklərinə ümidvarlığını ifadə etdi.

Luis Morsinq Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında münasibətlərdəki müsbət dinamika da toxundu və bu xüsusda ikitərəfli saziş üzrə danışıqların bərpa olunduğunu vurğuladı.

Səfir Azərbaycanın Ukraynaya göstərdiyi humanitar yardımları yüksək dəyərləndirdi.

Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh prosesinə toxunan Prezident İlham Əliyev sülh gündəliyinin təşəbbüskarının və müəllifinin məhz Azərbaycan olduğunu dedi, iki ölkə arasında əldə edilən sülhü dünyada pre-sedenti olmayan bir hal kimi qiymətləndirdi.

Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərinin hazırda çox yaxşı olduğunu bildiren dövlətimizin başçısı bu il Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Antonio Koştanın, Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayen və Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallasın ölkəmizə səfərlərini, həmçinin onlarla beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində keçirdiyi görüşləri xatırladı.

Görüşdə Azərbaycanla İsveç arasında münasibətlərin hazırkı vəziyyəti və inkişaf perspektivləri barədə fikir mübadiləsi aparıldı, qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə olundu.

İlham Əliyev Çin və İtaliya şirkətlərinin rəhbər şəxslərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 24-də Çinin "01.AI" və "Sinovation Ventures" şirkətlərinin baş icraçı direktoru Kei-Fu Lini, İtaliyanın "TEHA Group" şirkətinin Beynəlxalq sammitlər üzrə koordinatoru və Səudiyyə Ərəbistanı üzrə inkişaf rəhbəri Filippo Malinvernou qəbul edib.

Qonaqlar qəbula görə dövlətimizin başçısına minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Onlar Prezident İlham Əliyevin himayəsi altında Bakıda keçiriləcək İkinci Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumunda iştirak edəcəklərini dedilər və bu tədbirin əhəmiyyətinə toxundular.

Prezident İlham Əliyev ölkəmizin həm Çin, həm də İtaliya ilə sıx münasibətlərinin olduğunu vurğuladı, hər iki ölkədən olan iş adamlarının Azərbaycana sərmayə yatır-dıklarını bildirdi.

Söhbət zamanı "Azərbaycan Respublikasının 2025-2028-ci illər üçün sūni intellekt Strategiyası"nın təsdiq edildiyi xatırlandı, ölkəmizdə mövcud əlverişli biznes mühitə toxunuldu, yerli sahibkarlarla yanaşı, xarici investorlar üçün yaradılmış münbit şəraitdən bəhs olundu.

Görüşdə yaşıl enerji, kibertəhlükəsizlik, təhsil və digər sahələrdə sūni intellektin praktiki tətbiqi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı, ölkəmizlə bu şirkətlər arasında əməkdaşlıq imkanları müzakirə edildi.

Prezidentdən növbəti əfv Sərəncamı

Prezident İlham Əliyev növbəti dəfə humanizm dəyərləri rəhbər tutaraq “Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin əfv olunması haqqında” Sərəncam imzalayıb.

Məhkum olunmuş bir sıra şəxslərin, onların ailə üzvlərinin, Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə ünvanlanmış əfv haqqında müraciətlərinə baxaraq, məhkumların şəxsiyyətini, səhhətini, ailə vəziyyətini, törədikləri cinayətlərin xarakterini və ictimai təhlükəlilik dərəcəsini, cəza çəkdiyi müddəti və həmin müddətdə davranışlarını nəzərə alaraq, humanizm prinsiplərinə əsaslanaraq, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq, qərara alıb ki, azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş bir sıra şəxslər cəzanın çəkilməmiş hissəsindən azad edilsinlər. Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir. Sərəncam ailələrə sevinc bəxş etdi.. Cinayət qanunvericiliyinə əsasən, əfv etmə Prezident tərəfindən həyata keçirilir və bu aktla məhkum olunmuş şəxs ya cəzanın qalan hissəsini çəkməkdən azad edilə bilər, yaxud ona təyin olunmuş cəzanın müddəti azaldıla bilər və ya belə şəxsin cəzasının çəkilməmiş hissəsi daha yüngül cəza növü ilə əvəz edilə, habelə cəzasını çəkmiş şəxsin məhkumluğu götürülə bilər.

Azərbaycanda bu humanist ənənənin əsasını Ümummilli Lider Heydər Əliyev qoyub. Ulu Öndər hakimiyyətə gəldikdən sonra əfv və amnistiya təsisatları yaradılıb, 1995-2003-cü illərdə 7 amnistiya aktı və 32 əfv fərmanı qəbul edilib. Ulu Öndər tərəfindən imzalanan əfv fərmanları ilə üç mindən artıq şəxs bağışlanaraq cəzalarından azad edildilər. Bu fərmanlar ilə 3 mindən artıq şəxs bağışlanaraq cəzalarından azad olundu. Ulu Öndər Heydər Əliyevin böyük humanistlik nümayiş etdirərək, imzaladığı əfv fər-

manları ilə 1994-1995-ci illərdə dövlət çevrilişi cəhdlərində iştirak edən insanların da bir qismi bağışlanıb. Onu da xüsusi olaraq vurğulayaraq ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin humanizminin nəticəsi olaraq ölkəmizdə ölüm hökmü də aradan qaldırıldı. 1998-ci il fevralın 10-da Azərbaycanda ölüm hökmü ləğv edildi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1998-ci il fevralın 3-də Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə tarixi müraciətində insan həyatının ən ali dəyər olduğunu, yaşamaq hüququnun hər bir insanın təbii haqqı olduğunu vurğulamışdır. Ölüm hökmünün insan ləyaqətinə və ümumən insan hüquqları ideyasına zidd olduğunu bildirərək Ümummilli Liderimiz ölüm hökmünün tətbiqini qeyri-insani və qəddar tədbir kimi qiymətləndirmişdir. Humanizm, ədalət və azadlıq kimi uca ideallara söykənən, Ulu Öndər tərəfindən 1998-ci ildə irəli sürülən təşəbbüs sayəsində Azərbaycan Şərqdə ölüm hökmünü ləğv edən ilk ölkə tarixdə imza atdı. Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra məhz Ulu Öndərin sayəsində ölkəmizdə hüquq, sosial və iqtisadi sahədə ardıcıl, məqsədyönlü islahatların həyata keçirilməsi, insan hüquqlarına dair strateji əhəmiyyətli sənədlərin qəbul olunması insan hüquqlarının müdafiəsində yeni və sistemli təcrübə formalaşdırdı. Belə ki, Ulu Öndərin “İnsan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsi sahəsində tədbirlər haqqında” 22 fevral 1998-ci il tarixli Fərmanı ilə insan hüquq və azadlıqlarının təmini istiqamətində müəyyənləşdirilən strateji məqsədlər insan hüquqlarının müdafiəsinə dair Dövlət Proqramının hazırlanması, insan hüquqları üzrə səlahiyyətli Müvəkkil təsisatının yaradılması, əhalinin müxtəlif qruplarının hüqu-

qlarının daha səmərəli təmin olunmasına dair təkliflərin verilməsi və s. bu istiqamətdə görülən işlərin insan amilinə söykəndiyini təsdiq edirdi.

HUMANİZM ƏNƏNƏLƏRİNİN TƏZAHÜRÜ

Ümummilli Liderin siyasətini davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev humanizm ənənələrini yüksək səviyyədə davam etdirərək, bir sıra əfv və amnistiya barədə sərəncamlar imzalayıb. 2007-ci ildə Azərbaycanın Birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə Milli Məclisin qəbul etdiyi “Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş amnistiya haqqında” qərar da Ulu Öndərin əsasını qoyduğu humanizm ənənələrinin davamının təzahürüdür. Daha sonra 2009, 2013, 2016-cı illərdə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın irəli sürdüyü təşəbbüslər nəticəsində qəbul edilən amnistiya aktları insanların sevincinə səbəb oldu. 2016-cı ilin amnistiya aktı 10.000-dən çox məhkumu əhatə etdi və 3.000-ə yaxın şəxs penitensiar müəssisələrdən buraxıldı.

VƏTƏNDƏŞ AMİLİNƏ SÖYKƏNƏN SİYASƏT

Prezident İlham Əliyevin 2003-cü ildən

başlayaraq, əfv haqqında imzaladığı fərman və sərəncamlar minlərlə məhkumun əfv olunmasına səbəb olub. Prezident İlham Əliyevin 2023-cü il mayın 8-də “Məhkum edilmiş bir sıra şəxslərin Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə əfv olunması haqqında” Sərəncamı müstəqillik tarixində ən böyük əfv aktı idi və humanizm prinsipinin aliliyini təzahürünə çevrildi. Sərəncama əsasən, 801 məhkum əfv olundu, onlardan 463 şəxs azadlıqdan məhrum etmə cəzasından, 220 şəxs azadlıqdan məhrum etmə cəzasının çəkilməmiş hissəsinin yarısından, 118 nəfər azadlıqdan məhrum etmə ilə bağlı olmayan digər cəzalardan (azadlığın məhdudlaşdırılması, islah işləri, cərimə cəzaları və cəzaya şərti məhkum edilmiş şəxslər) azad edildi. Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, əfv edilmiş məhkumlardan 14-ü əcnəbi idi. Azərbaycan Prezidentinin növbəti Sərəncamı bir daha göstərir ki, vətəndaş amili dövlət başçısının həyata keçirdiyi siyasətin mərkəzində dayanır. Dövlət başçısının sözügedən Sərəncamı Azərbaycan ictimaiyyətinin nümayəndələri tərəfindən çox yüksək qiymətləndirilir və bu addım əfv olunanların dövlətin onlara inam və etibarının təzahürüdür. Onların hər biri üzrlərində bu diqqəti hiss edərək cəmiyyət üçün layiqli bir vətəndaş olaraq həyat yollarını davam etdirəcəklər.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

YAP İdarə Heyətinin üzvü Rauf Əliyevə 2-ci dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordeni təqdim olunub

masında və inkişafında xidmətlər göstərdiyini vurğulayan Tahir Budaqov qeyd edib: “Təsədüfi deyil ki, çoxillik və məqsədyönlü fəaliyyətiniz ölkə rəhbərliyi tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə 2016-cı ildə “Şöhrət”, 2026-cı ildə isə 2-ci dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordenləri ilə təltif olunmağınızın əməyinizə verilən yüksək dəyərin bariz nümunəsidir”.

Tahir Budaqov vurğulayıb ki, Rauf Əliyev hazırda YAP İdarə Heyətinin üzvü kimi məqsədyönlü fəaliyyətini uğurla davam etdirərək partiyanın həyatında yaxından iştirak edir: “Sizə möhkəm cansağlığı, uzun ömür və YAP İdarə Heyətinin üzvü, eləcə də Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyasının birinci vitse-prezidenti kimi milli-mənəvi dəyərlərin, dövlət maraqlarının qorunması və gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda sağlam yetişməsi istiqamətində şəərəfli fəaliyyətinizdə yeni-yeni nailiyyətlər arzulayıram”.

Sonra Rauf Əliyevə 2-ci dərəcəli “Vətənə xidmətə görə” ordeni təqdim olunub.

YAP İdarə Heyətinin üzvləri, Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova, Milli Məclisin deputatları Musa Quliyev və Pərvin Kərimzadə, Vüqar Rəhimzadə çıxış ediblər. Qeyd olunub ki, Rauf Əliyev uzun müddət müxtəlif vəzifələrdə uğurla çalışaraq ona göstərilən etimadı layiqincə doğruldub. Natiqlər R.Əliyevin YAP İdarə Heyətinin üzvü kimi səmərəli fəaliyyət göstərdiyini diqqətə çatdıraraq ona möhkəm cansağlığı və işlərində uğurlar arzulayıblar.

Göstərilən diqqətə və yüksək etimada görə Azərbaycanı Zəfər zirvəsinə yüksəldən ölkə başçısı, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevə minnətdarlığını bildiren Rauf Əliyev Ümummilli Liderin ideyaları əsasında və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edən, Azərbaycanın tərəqqisində müstəsna rol oynayan Yeni Azərbaycan Partiyasının həyatında yaxından iştirak etməkdən qürur duyduğunu, bundan sonra da öz üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirmək üçün səylərini əsirgəməyəcəyini vurğulayıb.

Sentyabrın 22-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında YAP İdarə Heyətinin üzvü Rauf Əliyev ilə görüş keçirilib.

YAP Sədrinin müavini – Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov bildirib ki, Rauf Əliyev Heydər Əliyev ideyalarına sadıq, möhkəm əqidəli və vətənpərvər şəxsiyyət kimi uzun müddət müxtəlif sahələrdə uğurlu fəaliyyət göstərərək öz üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirib.

Rauf Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının təşkilatlan-

Tarixin elə anları, saatları, günləri olur ki, onları nəinki onu yaşamış xalqlar, ümumilikdə tarixin özü heç zaman unutmur. Hər zaman yaddaşlarda və tarixin səhifələrində qalır və nəsillərdən nəsillərə ötürülür. Tarixin yaddaşına əbədi həkk olunmuş hadisələrdən biri də 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın Ermənistan üzərində qazandığı hərbi, siyasi, diplomatik qələbədir. İllər, əsrlər keçsə də, hərbi tarixinə qızıl hərflərlə yazılmış möhtəşəm zəfər tarixin səhifəsində əks olunacaq və xatırlanacaq.

27 sentyabr 2020-ci ildə başlayan və 44 gün davam edən Vətən müharibəsi ilə Azərbaycan təkcə işğal olunmuş torpaqlarını azad etmədi, həm də dünyaya nümayiş etdirdi ki, terror və işğalçılıq insanlığa zərərli və heç zaman bəşəriyyətdə özünə yer tapa bilməz. Azərbaycan göstərdi ki, müxtəlif xarici güclərin dəstəyi ilə torpağının işğal edilməsi hələ udurmaq, məğlubiyyət deyil, zaman yetişincə, mərd, mübariz xalq öz ərazisini azad etməyi bacarır.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın 2019-cu il avqustun 5-də Xankəndidə "Qarabağ Ermənistanın bir hissəsidir və nöqtə" açıqlaması Ermənistanın işğalçılıq siyasətinin ən bariz etirafından birinə çevrildi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2019-cu il oktyabrın 3-də "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasında çıxışı zamanı N.Paşinyanın bu bəyanatına "Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi" deməklə sərt reaksiya verdi.

Prezident İlham Əliyev bu dövrü aydın şəkildə təsvir edir: "Bəli, onlar Dağlıq Qarabağı müstəqil dövlət adlandırdılar, növbəti mərhələdə yeni xəritələr çap etdilər və bütün ətraf rayonlarımızı Dağlıq Qarabağ adlandırmağa başladılar. Şəhər və kəndlərimizin adları dəyişdirildi və nəhayət, bizi yeni ərazilər uğrunda yeni müharibə ilə hədələməyə başladılar. Bunu deyən onların Tonoyan soyadlı müdafiə naziri idi. O bəyan etmişdi ki, Ermənistan yeni ərazilər uğrunda yeni müharibəyə hazırlaşır".

Qısa zaman ərzində Azərbaycanın terrora və işğalçılığa qarşı əməliyyatı Prezident, Fəthi Sərkərdə İlham Əliyevin qətiyyəti, ordumuzun qəhrəmanlığı sayəsində qələbə ilə başa çatdı. Birbaşa döyüş meydanında düşmən 10 ədəd S-300 və onun taktiki-döyüş vasitələri, 366 tank, 352 müxtəlif çaplı top, 22 ədəd Pilotsuz Uçuş Aparatı, 5 Su-25 təyyarəsi, 50 Tor, Osa, Kub, Kruq modelli zenit-raket kompleksindən məhrum olub. Eyni zamanda döyüş əməliyyatları çərçivəsində xüsusi əhəmiyyətə malik 97 ədəd Qrad, 4 ədəd Smerç, 2 Urağan, 1 Tos odsaq, 2 Urağan, 1 ədəd Yars, Toçka-U, ballistik raketlər, Elbrus raket kompleksləri də məhv edilib.

Xüsusi müdafiə qabiliyyəti üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən radiolokasiya stansiya və vasitələri, xüsusi döyüş qərargahları və silah-sursat anbarları da yox edilməklə Ermənistanın müharibə qabiliyyəti tamamilə məhv olub. Azərbaycan bayrağı Cəbrayıl, Hadruta, Füzuliyə, Zəngilana, Qubadlıya, Şuşaya, Ağdama, Kəlbəcərə, Laçına sancıldı. 2020-ci il noyabrın 8-də Qarabağın incisi sayılan Şuşanın azad edilməsi ilə noyabrın 10-da Ermənistan ağ bayraq qaldırdı və təslim oldu. Həmin gün Azərbaycanın, Rusiyanın, Ermənistanın iştirakı ilə Bəyənəmə imzalandı. Həmin gün xalqa sayca səkkizinci müraciətində Prezident İlham Əliyev milli şüara çevrilmiş "Qarabağ Azərbaycandır və nida" ifadəsinin artıq bütün Qarabağı əhatə etdiyini və Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinə son qoyulduğunu elan etdi: "nə oldu bəs status? yoxdur status və olmayacaq. Nə qədər ki, mən Prezidentəm, olmayacaq. Ona görə bu sənədin çox böyük mənası var. Əminəm, hər bir Azərbaycan vətəndaşı hesab edir ki, onun həyatında bu günlər, bu

Şanlı tariximizin 44 günü

dəqiqələr ən xoşbəxt günlər, dəqiqələrdir. Mən də xoşbəxtəm ki, bu xoş xəbərləri, bu müjdəni Azərbaycan xalqına verirəm. Xoşbəxtəm ki, bu tarixi sənədə imza atmışam. Xoşbəxtəm ki, biz öz Vətənimizə, doğma Qarabağımıza qayıdırıq, Qarabağımızın tacı olan Şuşaya qayıdırıq və bu torpaqlarda əbədi yaşayacağıq! Bundan sonra heç kim bizi o torpaqlardan tərpədə bilməz!".

Tarixi zəfərin Şuşa əməliyyatı

Azərbaycan ordusu işğal olunmuş ərazilərinin hər qarışı uğrunda mərdliklə, qəhrəmanlıqla döyüşdü. Hər bir həmləsi, hücumu düşmənin səngərlərinin, istehkam qurğularının, silah-sursatının darmadağın olunub, canlı qüvvəsinin məhv edilməsi ilə nəticələndi. Şuşanın azadlığa qovuşması isə düşmənin və onun arxasında dayanan dairələrinin, hərbi güclərin məğlubiyyəti ilə nəticələndi. Bu baxımdan Şuşa şəhərinin işğaldan azad edilməsinin tarixi əhəmiyyəti nəzərə alınan Prezident, Qarabağ Fəthi İlham Əliyev hər il 8 noyabr Zəfər Günü olaraq qeyd edilməsi haqqında Fərman imzaladı. Ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Qarabağın incisi olan Şuşanın işğaldan azad olunması müjdəsini Azərbaycan xalqına çatdırarkən demişdir: "Mən bu gün, eyni zamanda, Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, Onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şadıddır bu gün! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya Azərbaycanlıları!". Bu fikirləri ilə Prezident İlham Əliyev bir daha Ulu Öndərimizin siyasətini inamla və qətiyyətlə davam etdirdiyini və Dahi Öndərin "torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi" vəsiyyətini böyük fəxarət və qürurla yerinə yetirdiyini göstərir. Bu qələbə xalq-iqtidar birliyinin nəticəsidir. Bu, "Qarabağ Azərbaycandır və nida" deyən Qalib Sərkərdəmizin "Dəmir yumruq" siyasəti ilə güclü Ordumuzun 44 gün ərzində qazandığı Qələbə Zəfəridir. 8 noyabr Zəfər Günü - 44 günlük Vətən müharibəsində Vətən uğrunda canından, qanından keçən igid əsgər və zabitlərimizin şəhidlik zirvəsinə ucaldığı milli qürurumuzun, yenilməzliyimizin nümayiş etdirildiyi gündür. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev xalqa müraciətdə böyük Qələbəni xalqına bəyan etməkdən böyük fəxarət və qürur hissi duyduğunu

deyib: "Böyük fəxarət və qürur hissi ilə bəyan edirəm ki, Şuşa şəhəri işğaldan azad edildi! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm. Bütün şuşalıları ürəkdən təbrik edirəm. İyirmi səkkiz il yarım işğal altında olan Şuşa azad edildi! Şuşa indi azaddır! Biz Şuşaya qayıtmışıq! Biz bu tarixi Qələbəni döyüş meydanında qazandıq. 2020-ci il noyabrın 8-i Azərbaycan tarixində əbədi qalacaqdır. Bu tarix əbədi yaşayacaq. Bu, bizim şanlı Qələbəmizin, zəfərimizin günüdür! Bu qələbəni biz döyüş meydanında qazandıq, danışıqlar masası arxasında yox".

Ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin tam təmin olunduğu tarixi gün

Vətən Müharibəsində qazanılan parlaq hərbi qələbədən sonra da erməni həyasızlığı, erməni hiyləgərliyi davam etdirildi. Yeni Ermənistanın Qarabağda saxladığı hərbi dəstələr və separatçı ünsürlər ləğv olunmadı. Dəfələrlə bununla bağlı Ermənistanla xəbərdarlıqlar olundu, lakin bu xəbərdarlıqlar nəticə vermədi. Səbəbi də Ermənistanı himayə edən xarici güclərin Paşinyan rejiminə və Xankəndidəki, separatçı dəstə başçılarına ruhlandırıcı mesajlar ötürmələri idi. Bununla paralel olaraq Avropanın bəzi terror dəstəkləyən dövlətləri Azərbaycana qarşı hədələyici açıqlamalarla çıxış edir, parlamentlərində Qarabağa dair separatçı qətnamələr qəbul edəcəklərini bəyan edirdilər. Bu kimi hədələr, hay-küylər Azərbaycanı haqq mübarizəsindən çəkəndirmədi. Gözlənilmədiyi kimi, 2023-cü ilin sentyabrın 19-da Qarabağda lokal xarakterli antiterror əməliyyatları başlandı. 2023-cü ilin sentyabrın 19-da başlayan antiterror əməliyyatları ilə Qarabağdakı Ermənistanla məxsus ordunun qalıqları məhv edildi. Bir neçə saat ərzində Ermənistan silahlı qüvvələrinin 60-dan çox döyüş mövqeyi Azərbaycan bölmələrinin nəzarətinə keçdi, 20-dən artıq hərbi təyinatlı avtomobil, 40-dan çox artilneriya qurğusu, 30-dan artıq minaatan, 2 ədəd zenit-raket qurğusu, 6-dan çox "Martira" radioelektron mübarizə stansiyası və digər hərbi təyinatlı vasitələr zərərsizləşdirildi. Xeyli sayda canlı qüvvə məhv edildi. Eyni zamanda qanunsuz silahlı birləşmələrə məxsus minaatan mərmisi ilə dolu 6 "Ural" markalı hərbi avtomobil və 4 minaatan Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri tərəfindən qənimət götürüldü. Döyüşlərin gedişində 90-dan artıq döyüş mövqeyi, eləcə də bir neçə strateji əhəmiyyətli yüksəklik, 7 hərbi nəqliyyat

vasitəsi, 4 minaatan, 1 tank, 2 piyada döyüş maşını və xeyli sayda silah-sursat ələ keçirildi. Bunla yanaşı Ordumuz Ağdərə-Əsgəran, Xankəndi-Xocavənd, Suqovuşan-Vəng, Təzəkənd-Sırxavənd, eləcə də Xankəndi-Xocalı istiqamətində düşmənin dərinliyinə doğru irəliləyərək bütün yolları kəsdi, bütün istiqamətlərdə əraziyə giriş-çıxışa nəzarət tam təmin olundu. Məhz Silahlı Qüvvələrin birgə fəaliyyəti nəticəsində separatçı rejimin rəhbərliyi və Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqlarının komandanlığı ağ bayraq qaldırdı, təslim olduqlarını bəyan etdilər. Bu dünya miqyasında terrorçuluğun ən qısa müddət ərzində ləğv edilməsi istiqamətində həyata keçirilən anti-terror əməliyyatı idi. Azərbaycanın Müzəffər Ordusu 23 saat ərzində 15-18 minlik hərbi-terrorçu silahlı dəstəni təslim etməyə məcbur etdi, 30 illik işğal dövründə insanlıq əleyhinə cinayətlər törətmiş hərbi canilər isə həbs edilərək istintaqa təhvil verildilər. Artıq onlara qarşı məhkəmə prosesi keçirilib və hər biri layiq olduğu cəzanı alıblar.

2023-cü il oktyabrın 15-də Xankəndi şəhərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yenilməz Sərkərdə, Ali Baş Komandan İlham Əliyev uğrəngli Bayrağımızı ucaltdı. Prezidentimiz Dövlət Bayrağını ucaltdıqdan sonra xalqa müraciətində demişdir: "Düz 20 il bundan əvvəl Azərbaycan xalqı mənə böyük etimad göstərərək prezident seçkilərində Prezident vəzifəsinə seçmişdir. O vaxt doğma xalqıma müraciət edərək söz vermişdim ki, Azərbaycan xalqının və Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarını müdafiə edəcəyəm, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qoruyacağam. Konstitusiyaya və "Qurani-Kərim"ə əl basaraq and içmişdim. Şadam ki, son 20 il ərzində verdiyim bütün vədlər, qarşıma qoyduğum bütün vəzifələr icra edildi. Bu gün bütün Azərbaycan xalqı ürəkdən sevinir, bütün Azərbaycan xalqı "Allaha şükür" deyir. Bu günü biz 30 ildən çox gözləmişdik. Ancaq hər birimiz, əminəm və inanırıq ki, bu gün gələcək".

Bu gün Qarabağımız azad nəfəs alır. Aparılan genişmiqyaslı quruculuq, abadlıq, təmir-bərpa işlərindən sonra insanlar öz doğma yurd-yuvalarına qayıdılar. Bu qayıdış və yaşayış əbədidir. Nə qədər Azərbaycan xalqı və dövləti var, Qarabağımız iki gözümüzdən biri olacaq, döyünən ürəyimiz, titrəyən, sevinən qəlbi-miz olacaq.

I.ƏLİYEV

Dünyanın ən nüfuzlu avtoidman yarışları yenidən Bakıda

Bakı sayca onuncu dəfə Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisində ev sahibliyi edir. 10 komandadan 20 pilotun birincilik uğrunda mübarizə aparacağı yarış trekinin uzunluğu 6 kilometrdir. Bakı Şəhər Halqasında dünyanın ən məşhur pilotları - Luis Hemilton, Corc Rassel, Maks Ferstappen, Şarl Lekler və digərləri yarışacaqlar. Formula 1 təqvimindəki ən uzun treklərdən sayılan Bakı trasının 20 döngəsi var. Azadlıq meydanından başlayan trek Hökumət Evinin ətrafı ilə fırlanaraq Qız qalasına çatmaq üçün İçərişəhər ətrafında 2,2 kilometr dairədir və Neftçilər prospektinə çıxaraq başlanğıc yerində başa çatır. 51 dövrədən ibarət trekin ən geniş yeri 13, ən dar hissəsi trekin İçərişəhər ətrafında olan bölmələrində, o cümlədən 7-ci və 8-ci döngələrdə 7,6 metr təşkil edir.

Saat əqrəbi istiqamətinin əksinə hərəkət edən trek məşhur almaniyalı memar Hermann Tilke tərəfindən hazırlanıb. Yarış zamanı pilotlar və milyonlarla televiziya tamaşaçıları UNESCO-nun Ümumdünya Mədəni İrs Siyahısına daxil edilmiş İçərişəhəri, paytaxtın müasir memarlıq abidələrini və Xəzərin sahilboyu hissəsini özündə birləşdirən ecazkar mənzərəni görəcklər. Yarışın start və finiş xətləri Azadlıq meydanında olacaq. Burada, həmçinin "Paddok klub", komandaların boksları və pit-leyn qurulub. Bu il Bakı Şəhər Halqasında (BŞH) yeni tribuna quraşdırılıb. "City" adlanan yeni tribuna Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının qarşısında yerləşir və 678 tamaşaçı tutumuna malikdir. Yeni tribunanın

istifadəyə verilməsi ilə BŞH-də tribunaların ümumi tamaşaçı tutumu 21 mini keçib. Qeyd edək ki, Azərbaycan 2016-cı ildən dünyanın ən nüfuzlu avtoidman yarışına ev sahibliyi edir. Ölkəmizdə təşkil olunan ilk Formula 1 yarışını Avropa Qran-Prisi adlandırılıb. Həmin yarışda almaniyalı Niko Rosberq birinci olub. Növbəti illərdə müvafiq olaraq Daniel Rikkardo (Avstraliya), Luis Hemilton (Böyük Britaniya), Valtteri Bottas (Finlandiya), Serxio Peres (Meksika), Maks Ferstappen (Niderland), Oskar Piastrri (Avstraliya), M.Ferstappen bütün rəqiblərini qabaqlayaraq podiumun ən yüksək pilləsinə qalxıblar. Yalnız 2020-ci ildə Azərbaycan Qran-Prisi koronavirus pandemiyası səbəbindən keçirilməyib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin

rəhbərliyi ilə, ölkə həyatının bütün sahələrində olduğu kimi, idmanın inkişafına yönəlmiş qərarların qəbulu, tədbirlərin reallaşması idman sahəsində ölkəmizin yüksək beynəlxalq nüfuz qazanmasına səbəb olub. Azərbaycanda keçirilən dünya və Avropa çempionatları sübut edir ki, həqiqətən də, Azərbaycanda idman sürətlə inkişaf edir. Ölkəmizin, ardıcıl olaraq beynəlxalq yarışlarda iştirakı və uğurlar qazanması beynəlxalq aləmin Azərbaycandakı idman hərəkətinə olan diqqətini artırıb. Ölkəmizin uzun illər dünya səviyyəli çox önəmli tədbirlərə, o cümlədən idman yarışlarına ev sahibliyi etməsi beynəlxalq əməkdaşlığa mühüm töhfə verir. Əlbəttə ki, müasir dövrümüzdə idman sahəsində gerçəkləşdirilən dövlət siyasəti, Olimpiya ideallarının təbliği, müasir Olimpiya kompleksləri və digər tədbirlər nəticəsində, ölkəmiz mötəbər beynəlxalq idman yarışlarının keçirildiyi məkana çevrilməklə yanaşı, idmançılarımızın sorağı mötəbər yarışlardan qalib kimi eşidilir. Bakının "Formula-1" kimi mühüm yarış da yüksək səviyyədə təşkil etməsi bir daha Azərbaycanın idman dövləti olduğunu, bu missiyanın ölkəmizin timsalında hər zaman özünü doğrultduğunu təsdiqləyir. Dünyada yarım milyarddan artıq tamaşaçı auditoriyası olan "Formula-1" yarışının növbəti dəfə Bakıda keçirilməsi ölkəmizin beynəlxalq idman aləmində qazandığı uğurları bir daha əks etdirir. Bu, həm də onu göstərir ki, qədim tarixə, zəngin mədəniyyətə, milli mənəvi dəyərlərə, ən əsası da parlaq idman ənənələrinə malik ölkəmiz qarşıya qoyulan hər bir məqsədə, hər bir niyyətə uğurla çatır.

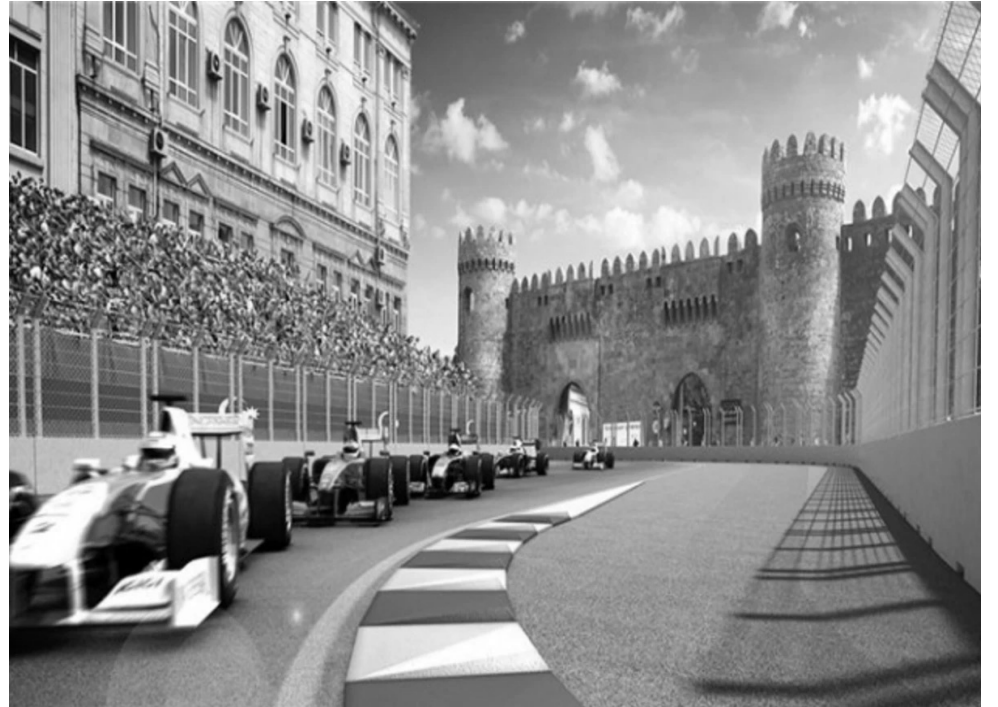
ƏN SÜRƏTLİ YARIŞLAR KATEQORİYASI - BAKI TREKI

"Formula-1" Azərbaycan Qran-Prisini izləmək üçün ölkəmizə gələn çoxlu sayda turistlər tarixi məkanlar, istirahət mərkəzləri ilə tanış olurlar. Həm müasir, həm də qədim şəhərlə tanış olurlar. Ənənələr, mədəniyyət, tarixin qorunduğu şəhər hər kəsə zəngin təəssürat oyadıb. "Formula-1" Azərbaycan Qran-Prisi dünyanın nüfuzlu ölkələrini mətbuatında yer alır. Dünya ölkələrinin KİV-ləri Bakıda keçirilən "Formula-1" Azərbaycan Qran-Prisindən yazaraq həmişə yüksək təşkilatçılıq bacarığı ilə seçilən Azərbaycanın "Formula-1" Qran-Prisində də müvəffəqiyyətlə ev sahibliyi etdiyini, yarışın gedişini, cəlbədiciyini

diqqətə cəkərək, pilotlar, eləcə də burada olan yenilikləri və s. məlumatları oxuculara çatdırırlar. Beləliklə, növbəti "Formula-1" Azərbaycan Qran-Prisi start götürdü. Bu dəfə Bakı dünya tamaşaçılarına və şəhərimizin qonaqlarına maraqlı idman yarışını təqdim etməklə yanaşı, Azərbaycanın belə mötəbər yarışlara uğurla ev sahibliyi etdiyini birdaha nümayiş etdirəcəkdir. Əlbəttə ki, ölkəmizdə bir sıra önəmli beynəlxalq idman yarışlarının təşkilinin onun siyasi-iqtisadi nüfuzundan xəbər verir. Azərbaycan dövləti bununla da dünyaya sülh mesajını verir.

Hər hansı ölkədə mötəbər yarış keçirilirsə, bu, həmin ölkəyə turist axını gətirir. Təbii ki, keçirilən bu və ya digər tədbirlər turistlərin ölkəmizə axınını daha da gücləndirib. Bakıda keçirilən "Formula-1" Avropa Qran-Prisi yarışlarını dünyanın 200-yə yaxın ölkəsində 500 milyondan çox azarkeşin televiziya vasitəsilə izləməsi, təbii ki, ölkəmiz ətrafında olan münasibətləri formalaşdırır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışlarının birində bu yarışın ölkəmiz üçün çox böyük faydası olduğunu bildirib: "Birincisi, "Formula-1" yarışını keçirən şəhərlər inkişaf etmiş ölkələrin ya paytaxt şəhərləri, ya da ki, böyük şəhərləridir. Onların arasında Bakı şəhərinin mövcudluğu bizim üçün böyük hadisədir. İkincisi, "Formula-1" yarışını ölkəmizə böyük iqtisadi dividendlər gətirir, necə ki, bütün başqa şəhərlərə". Cənab Prezident birinci "Formula-1"-dən sonra Azərbaycana kütləvi turist axınının başladığını bildirib: "Xaricdən gələn minlərlə qonaq burada pul xərcləyir. Bunun iqtisadi cəhətdən çox böyük səmərəsi var". Əlbəttə ki, "Formula-1" üzrə dünya çempionatının tamaşaçı auditoriyası bütün qitələri əhatə edir. Amerika, Avropa, Avstraliya, Asiya və Afrika ölkələrinin televiziya kanallarında yarışlar müntəzəm yayımlanır. Bakıda keçirilən bu yarış, ən yaxşı yarış hesab edilir. Bakı bütün iştirakçı və qonaqları, hər zaman olduğu kimi, növbəti tədbirdə də ev sahibi olaraq yüksək səviyyədə qarşılayaraq, yarışını uğurla yekunlaşdıracaq. Təbii ki, Bakıda pilotlar qeyri-adi ab-havası ilə seçilən, əfsanəvi tarixi yerləri əhatə edən və heç bir yerdə bənzəri olmayan trekdə yarışacaqlar. Təhlükəsizliyin ən yüksək səviyyədə təmin olunduğu Bakı treki ən sürətli yarışlar kateqoriyasına daxildir.

Zümrüd BAYRAMOVA

Vahid geyim forması: müəllim üçün də, şagird üçün də vacibdir

Əslində tək şagirdlərin deyil, həm də müəllimlərin vahid forma geyinməsi çox vacibdir. Bu, təhsil sisteminin o qədər böyük şərtidir ki, fərqi varmaqla tətbiqinin gecikdirilməsi mümkün deyil. Zaman-zaman məktəblərimizin vahid geyimdə müəllim və şagirdləri gördüyü vaxtlar da olub. Biz də bunu müşahidə etdiyimiz üçün vahid formanın tətbiqinin müsbət tərəflərini də görmüşük. Elə isə bu barədə danışaq.

Müəllimlərin geyimini müzakirə edirdik

Biz 1980-1990-cı illərdə məktəbdə təhsil alarkən müəllimlərin vahid forması yox idi. Kişi müəllimlər ağ-qara, göy rənglərdən daha çox istifadə edir, kostyumla bu rənglərdə köynəklər geyindirildilər. Lakin qadın müəllimlər müxtəlif rənglərdə paltarlar geyinirdi. Biz yuxarı siniflərə qalxdıqca, artıq qadın müəllimlərin geyimlərini də müzakirə edirdik: yaraşmayıb, burası dardır, orası gendir. Bu rəngdə paltarla məktəbə gələrək? Bu paltardan ananın da var, ona daha gözəl yaraşır. Bunun başqa rəngindən filan qohumda da var.

Bu paltarı müəllimin rayona gələn, yalnız xüsusi adamların ala biləcəyi xarici paltarlar anbarından, yoxsa univermaktan aldığı, tikdirdiyi və yaxud hazır paltar olduğu belə aramızda müzakirə olunurdu. Müəllim ləvhədə yazı yazanda paltarının arxa hissədən darlığı, əyləndə qarşı tərəfdən azacıq sinəsinin görünməsi, hətta əyənin yırtmacından astarın görünməsi belə müzakirələrimizdə yer alırdı.

Kişi müəllimlər isti aylarda şalvar-köynək, havalər soyuyanda isə şalvar-pencək geyindirildilər. Ona görə də bizim müzakirələrimiz yalnız qadın müəllimlərin geyimləri üzərində qurulurdu. Hətta bu, dərs prosesinə də təsir göstərirdi. Dərsin qızgın yerində biz artıq müəllimin geyindiği yeni paltarı müzakirə edir, bunu yaxınlıqdakı qızlarla pıçıldaşır, uzaqdakilərə kiçik kağızlarda yazıb atırdıq.

Tək biz deyil, qadın müəllimlərin də dəhlizdə, müəllimlər otağında bir-birinin geyimini müzakirə etdiklərini eşidirdik. Hansı müəllimin həyat yoldaşının vəzifədə işlədiyi, paltarlarını haradan və hansı qiymətə aldığı, hansı müəllimin paltarını səliqəli, hansının səliqəsiz geyindiği, yaraşır-yaraşmaması məsələlərində hər biri həm müəllimlər, həm də qızlar arasında uzun-uzadı müzakirə olunurdu.

Hələ böyüdükcə biz də müəllimlər kimi görünməyə çalışırıq. Yadımdadır, bizə rus dili müəllimi gəlmişdi, gənc qadın idi, yenidən universiteti bitirmişdi. Çox dəbli geyinirdi. Hətta onun geyiminin rayon yerinə uyğun olmadığı barədə söhbətlər də gəzirdi. Lakin bu günün prizmasından baxdıqda onun geyimində bir qüsür görmürəm. Sadəcə gənc idi, əyəni bir qədər dar geyinirdi, köynəkləri əl-əlvən olurdu, yəni sözün həqiqi mənasında, gəncliyi ilə geyimi gözəl bir harmoniya yaradırdı. Biz nə edirdik? Artıq o cür geyinmək, gözəl görünmək istəyirdik.

11-ci sinifdə oxuyarkən artıq biz qızlar məktəbə elə geyinib gedirdik ki, tanımayan olsaydı, müəllim olduğumuzu hesab edərdi. Gənc müəllimlərin geyimindən ilhamlanıb onlar kimi görünməyə can atırdıq. Bu dəfə isə artıq bizim geyimimiz həm müəllimlər, həm də digər qızlar arasında müzakirə olunurdu. Artıq müəllimlərin bizim geyimlərdən narahat olduqları da diqqətimizdən yayınmırdı. Çünki artıq biz onlardan fərqli görünmürdük. Yadımdadır, hələ onlardan bizi sinifdə saxlayıb geyindiyimiz əyəni, köynəyi, donumu haradan aldığımızı soruşanlar da olurdu. Paltarımızın dar olduğuna və yaxud da çox geniş olduğuna münasibət bildiren müəllimlər də var idi.

İstər müəllimin, istər şagirdin məktəbə istədiyi kimi geyinib gəlməsində böyük qüsür olduğunu görmək heç də çətin deyil.

Çünki bu geyimlər dərs prosesinə böyük maneçilik törədir. Elə bizim də 3-5 dəqiqəlik tənəffüs vaxtımızı belə əlimizdən alırdı. Bufetə bir stəkan çay içməyə getmək əvəzinə, müəllimlərin geyimlərinin müzakirəsini aparırıq.

Şagirdlərin gündə bir paltar geyinmək istəyi

Sovet ittifaqının dağılması ilə müstəqilliyimizin bərpası arasında olan boşluq illərindən sonra, 90-ların axırından etibarən artıq məktəblərdə şagirdlər üçün vahid forma sistemə keçilməyə başlandı. Düzdür, bu, Azərbaycanın bütün regionlarında eyni zamanda baş vermədi, mərhələ-mərhələ həyata keçirildi. Bu proses valideynləri çoxsaylı problemlərdən xilas etdi. Gündə bir paltar geyinmək istəyi, xüsusilə də yuxarı siniflərə qalxdıqca uşaqların geyim arzularının da özləri ilə birlikdə böyüməsi vahid forma sisteminin tətbiq olunması ilə geridə qalmağa başladı. Hər bir məktəbli eyni formanı geyindi. O vaxtdan bu günədək artıq bütün ölkə məktəblərində məktəbli formaları tətbiq olundu, aradabir dəyişdirilsə də, lakin hər bir region, məktəb üçün hazırda ümumi məktəbli geyiminin olması həqiqətən də təhsil sisteminin üstün cəhətlərdəndir. Çünki bu sistemdə hər şey ən birinci geyimdən, davranışdan başlanır.

Geyim həm də məsuliyyətdir. Vahid formaya keçid hər bir valideynin və şagirdin üzərinə böyük məsuliyyət qoydu. Eyni paltarı almaq, eyni cür geyinmək məsuliyyəti. Belə olan təqdirdə yuxarıda qeyd etdiyim boşluq illərində varlı-kasıb uşaqlarının geyim fərqi aradan qalxdı. Hər məktəblinin eyni formanı geyinməsi ilə fikir ayrılıqlarına, sənin paltarın, mənə paltarım, məninki daha gözəldir, mənə var, sənə yoxdur kimi söz-söhbətə də son qoyuldu.

Nəticə etibarilə həqiqətən də vahid geyim forması şagirdlərin dərs prosesində fikirlərinin dağılmasına, yersiz söhbətlərə, hətta bir-birləri arasında mübahisələrdən doğan dava-dalaşa, paxıllıq, kiminsə kime yuxarıdan aşağı baxmaq hissəsinə son qoydu. Çünki hər kəs məktəbə eyni paltarda, eyni görünüşdə gəldi. Üstəlik valideynin də, müəllimin də, şagirdin də işi asanlaşmış

oldu. Valideyn çoxsaylı paltar almaq problemindən, müəllim uşaqlar arasındakı fikir ayrılığından xilas oldu, şagird isə vaxtını geyim müzakirələrindən azad etməklə daha çox dərs prosesinə ayırdı.

Məktəbli forması təhsil müəssisəsində vahid və səliqəli görünüş mədəniyyətini təşviq edir.

Müəllimlərin vahid formaya keçməsi də əlverişli ola bilər

Zaman-zaman müzakirəsi aparılan, lakin çoxsaylı fikir ayrılıqları ilə müşahidə olunan müəllimlərin ümumi geyim məsələsi ilə dünəndən bu günə xeyli xatırlamalar etdik. Nəticə etibarilə çoxları razılaşıb ki, müəllimlərin də vahid forma geyinməsi təhsilin inkişafına, təlim-tərbiyəyə fayda verər, nəinki ziyan.

Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, qadın müəllimlərin geyimi hər zaman məktəbli qızların diqqətini cəlb edir, onların müzakirəsinə, özlərini onlara bənzətmək hissəsinə səbəb olur. Müasir dövrdə hər bir müəllimin də məktəbə uyğun geyinmədiyini nəzərə alsaq, vahid müəllim formasının nəyi pis ola bilər

ki?..

Həm də müəllimlər bir sıra problemlərdən azad ola bilərlər. Müəllim var ki, məktəbə geyinmək üçün xüsusi geyim seçir. Dəfələrlə şahidi olmuşuq ki, müəllim dərziyə gəlir, özünə bir neçə əmək, jilet tikdirir ki, bunu məktəbə-işə geyin. Və yaxud da geyiminin necə olduğunu nəzərə almayan müəllimlər də var. Belə müəllimlər isə nə istəyirsə, onu da geyinir və məktəbə yollanırlar.

Şagirdlər isə dediyim kimi, dərstdən çox onların paltarlarının müzakirəsinə vaxt ayırır. Müqayisələr, qiymətməmələr, yaraşdır-yaraşmadı kimi söz-söhbət və sair qız məktəblilərin gündəlik müzakirə mövzusu olur.

Eləcə də müəllimlərin özü də qadın müəllimlərlə öz geyimini müzakirə edir. Və ya qadın müəllimlər birlikdə başqa bir müəllimin geyimi haqqında söhbət edirlər. Kimin yaxşı, kimin pis geyindiği, kimin zövqlü, kimin zövqsüz, kimin paltarının keyfiyyətli-keyfiyyətsiz olduğu bu müzakirələrin əsas obyekt olur.

Təbii ki, məktəblilər də bu söhbətlərə qarşı qulaqlarına pambıq tıxmır. Həm özlərinin müzakirəsi, həm müəllimlərdən qulaqlarının çaldığı fikirlər təbii ki, məktəbə, təlim-tərbiyə ocağına dextli olmayan söhbətlərdir. Lakin şagirdlər kimi, müəllimlərin də vahid forma geyinməsi həm onları xeyli maliyyə problemindən, həm hər gün "nə geyinim" kimi vaxt aparan məsələdən və ən əsası bir-birinin paltarını müzakirə etməkdən azad edər.

Ümumi nəticə isə belə ola bilər ki, müəllimlər üçün vahid formaya keçid məktəblərdə ciddiyyəti daha da artırır, müəllim-şagird münasibətlərinə daha da rəsmilik gətirər, təlim-tərbiyyəyə yüksək uğur əldə olunar.

Belə isə bu qərarı tətbiq edən məktəbləri təqdir edərək, digər məktəblərdə də müəllimlərin vahid formaya keçməsinə görmək arzusunda olan yüzlərlə insanın olduğunu inamla söyləmək olar. Düşünürəm ki, mənə kimi çoxsaylı ziyalı da bu fikirdədir ki, vahid geyim formasının məktəblərimiz, uşaqlarımız, onların təhsili təlim-tərbiyəsi üçün xeyri olar, zərəri yox.

Mətanət Məmmədova

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

dünya üzrə ilk onluqda olan yataqlardan biri kimi qiymətləndirir.

Filizçay sadəcə qızıl yatağı deyil, onun əsas iqtisadi üstünlüyü bir filiz kütləsindən eyni vaxtda bir

metalların səmərəli şəkildə ayrılması və emalıdır. "AzerGold" bildirir ki, filizin mineralogiyası və sət sükur quruluşu səbəbindən iqtisadi cəhətdən səmərəli istehsal üçün

Filizçay yatağı: potensial və proqnozlar nə vəd edir?

Məlum olduğu kimi, sentyabrın 22-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəliyi ilə "Azərbaycan Respublikasında 2027-2030-cu illərdə dağ-mədən (metal filizləri) və metallurgiya sənayesinin inkişafına dair Dövlət Proqramı"na həsr olunmuş müşavirə keçirildi.

Müşavirədə ölkə rəhbəri Avropa qitəsində ən perspektivli yataqlardan biri sayılan Balakən rayonunda yerləşən "Filizçay" polimetall yatağı haqqında xüsusi danışıdı. O bildirdi ki, artıq bir neçə ildir ki, "AzerGold" şirkəti bu yatağın istismara hazırlanması ilə bağlı işlər görür. Prezident Filizçayı Avropa qitəsində ən perspektivli yataqlardan biri kimi xarakterizə edib və "AzerGold"un

bir neçə ildir yatağın istismara hazırlanması üzərində işlədiyini diqqətə çatdırıb.

Prezident bildirib ki, texniki-iqtisadi əsaslandırma tezliklə hazır olmalı, bundan sonra yekun investisiya qərarı qəbul edilməlidir. O, "AzerGold"un Filizçayın 100 faiz səhmdarı olmasını məqsəduyğun hesab etdiyini deyib. Sonrakı mərhələdə yatağın dəyəri artdıqca, maraqlı yaranarsa, xarici investorların müəyyən payla cəlb edilə biləcəyini bildirib. Prezident həmçinin Filizçayın mis, sink və qurğuşun ehtiyatlarının iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsinin növbəti mərhələdə qiymətləndiriləcəyini söyləyib.

Qeyd edək ki, Filizçay yatağı Azərbaycanın ən böyük və strateji əhəmiyyətli polimetall layihələrin-

dən biridir. Balakən rayonu, Böyük Qafqazın cənub yamaclarında, Balakənçayın hövzəsində yerləşən bu yataq 1959-cu ildə aşkar edilib. Beynəlxalq JORC standartlarına uyğun hesablamaya əsasən filiz resursu 112,71 milyon tondur. Yataqda əsasən sink, qurğuşun, mis, gümüş və qızıl var.

"AzerGold"un rəhbərliyinin 2026-cı ilin iyulunda verdiyi məlumata görə, hazırkı resurs qiymətləndirməsinə əsasən yataqda təxminən sink 2,4 milyon ton, qurğuşun 787 min ton, mis 311 min ton, qızıl 688 min unsiya, gümüş 91 milyon unsiya olaraq təxmin edilir. Bundan əlavə, yataq üzrə 4 milyon qızıl-ekvivalenti unsiya resurs müəyyən edildiyi açıqlanıb. Şirkət Filizçayı Avropanın ən iri polimetall yataqlarından biri və

neçə metalın alınmasının mümkün olmasıdır. Təqdim edilən Dövlət Proqramında layihənin tam gücə 2031-ci ilin sonunda çatması, təxminən 34 il istismar müddəti, 363 min ton mis, 2,7 milyon ton sink, 1 milyon ton qurğuşun resursunun hasilata cəlb edilməsi, təxminən 1 milyard manat investisiya tələb etməsi, iqtisadi dəyərinin isə 29,7 milyard manat qiymətləndirilməsi göstərilir.

Bu rəqəmlər Filizçayı Azərbaycan üçün mis-sink-qurğuşun-qızıl-gümüş kompleksi kimi daha əhəmiyyətli edir. Filizçayın əsas xüsusiyyətlərindən biri onun geoloji və mineralogiya baxımından müəkkəb polimetall yataq olmasıdır. Bu baxımdan əsas məsələ filizin çıxarılması ilə yanaşı, onun tərkibindəki müxtəlif

xüsusi emal texnologiyası lazımdır. Aparılan tədqiqatlar nəticəsində ultra-incə üyütmə metodu ilə satıla bilən mis və sink konsentratlarının əldə edilməsi uyğun texnoloji həll kimi müəyyənləşdirilib.

Məlumat üçün bildirək ki, 2027-ci ilin əvvəlində Balakəndə emal və tədqiqat mərkəzinin yaradılması planlaşdırılır. Burada mis, sink və qurğuşunun filizdən daha səmərəli alınması üzrə texnologiyalar sınaqdan keçiriləcək. Layihə planlaşdırıldığı kimi həyata keçirilərsə, Filizçay yatağının filizinin zənginləşdirilməsi və metal konsentratlarının əldə edilməsi hesabına daha yüksək əlavə dəyər yaradan məhsulların istehsalı üçün potensialı var.

Lalə Mehralı

"Dağ-mədən və metallurgiya sənayesinin inkişafı ilə ölkəmizdə yeni, müasir sənaye istiqaməti yaradılacaqdır"

Sentyabrın 22-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəliyi ilə "Azərbaycan Respublikasında 2027-2030-cu illərdə dağ-mədən (metal filizləri) və metallurgiya sənayesinin inkişafına dair Dövlət Proqramı"na həsr olunmuş müşavirə keçirilib.

Prezident İlham Əliyevin Dövlət Proqramına həsr olunmuş müşavirədə səsləndirdiyi fikirlər göstərir ki, qarşıdakı dövrdə məqsəd yalnız mövcud yataqların istismarını genişləndirmək deyil. Əsas hədəf təbii sərvətlərin hasilatından başlayaraq onların zənginləşdirilməsi, emalı və hazır məhsula çevrilməsinə qədər uzanan tam istehsal zəncirinin formalaşdırılmasıdır. Bu isə Azərbaycanın sənaye strukturunda yeni mərhələnin başlanması deməkdir.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın iqtisadi inkişaf modelində neft-qaz sektoru uzun illər əsas gəlir mənbələrindən biri olub, lakin son dövrdə həyata keçirilən siyasətin mühüm istiqamətlərindən biri iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsidir.

Prezident İlham Əliyevin çıxışında da qeyd olunduğu kimi, bu ilin ilk 8 ayında qeyri-neft sektorunda 5,4 faizlik artım qeydə alınıb. Dövlət Proqramının əsas məqsədlə-

rindən biri də bu dinamikanı uzunmüddətli və davamlı xarakterə çevirməkdir. Proqramın tam icrası nəticəsində 5 mindən çox daimi iş yerinin yaradılması, yeni istehsal müəssisələrinin formalaşdırılması, ixrac imkanlarının genişləndirilməsi və dövlət büdcəsinə əlavə gəlirlərin daxil olması gözlənilir.

Bu gün Azərbaycan onilliklər ərzində əlçatmaz qalan yataqları sadəcə iqtisadi dövriyyəyə qaytarmır. Eyni zamanda ölkə öz mineral-xammal bazasını yenidən qiymətləndirmək, yeni sahələrin kəşfiyyatını aparmaq, emal infrastrukturunu yaratmaq, metallurgiyanı inkişaf etdirmək və hasilatı istehsalatla əlaqələndirmək niyyətindədir. Bu, artıq bir yatağın və ya bir zavodun tarixi deyil. Bu, bütöv bir sənaye sistemi formalaşdırmaq cəhədidir. Və burada ardıcılıq xüsusilə vacibdir: əvvəlcə geologiya və kəşfiyyat, sonra hasilat, ondan sonra isə zənginləşdirmə, emal, metallurgiya və hazır məhsul buraxılışı.

Diqqətçəkən məsələlərdən biri də odur ki, proqramda dağ-mədən sənayesi metallurgiyadan təcrid olunmuş şəkildə nəzərdən keçirilmir. Əksinə, onların arasında vahid istehsal sistemi formalaşdırılmalıdır. Konkret istiqamətlərdən biri alüminium istehsalının artırılmasıdır. Dövlət başçısı qeyd etmişdir ki, "hərçənd xarici tərəfdaşlardan müəyyən təkliflər var idi, onlar reallaşmadı, çünki biz milli iqtisadiyyata fayda gətirməyə qadir mexanizmlərin təbtiqinə maksimum çalışırıq". Bu mənada dağ-mədən sənayesi və metallurgiya bir-birini

tamamlaya bilər. Yeni yataqlar xammal bazası, emal müəssisələri sənaye yükü, metallurgiya istehsalatları isə emal olunmamış xammalla müqayisədə xeyli yüksək dəyərə malik məhsul buraxmağa imkan verir.

Dağ-mədən sənayesinin inkişafı Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin iqtisadi reintegrasiyası baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıyır. Uzun illər işğal altında qalan ərazilərdə zəngin təbii sərvətlərin istifadəsi mümkün olmayıb. Prezident İlham Əliyevin çıxışında qeyd edildiyi kimi, Kəlbəcər, Laçın və Zəngilan ərazilərindəki təbii sərvətlər və meşə fondları işğal dövründə ciddi zərəra məruz qalıb. Eyni zamanda, qızıl, mis və molibden yataqlarının bir hissəsi uzun müddət tam geoloji tədqiqatdan kənarda qalıb. İndi isə vəziyyət dəyişib. Dövlət Proqramında ilk növbədə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə mövcud yataqların istismara qaytarılması nəzərdə tutulur. Kəlbəcər, Ağdərə və Zəngilanda yerləşən qızıl, mis və molibden yataqları bu baxımdan əsas istiqamətlər sırasındadır. Ağdərədə artıq işlərə başlanılması, növbəti mərhələdə Kəlbəcər və Zəngilanda da layihələrin həyata keçirilməsinin nəzərdə tutulması Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun iqtisadi potensialının artırılması baxımından əhəmiyyətlidir. Bu prosesin digər mühüm tərəfi məşğulluq məsələsidir. Dağ-mədən müəssisələrinin, emal zavodlarının və əlaqəli infrastrukturunun yaradılması regionlarda yeni iş yerlərinin açılmasına, xidmət sektorunun genişlənməsinə və iqtisadi fəallığın yüksəl-

Vilayət İSMAYILOV,
İqtisad elmləri doktoru, professor

məsinə əlavə imkanlar yarada bilər.

Dövlət Proqramının əhatə etdiyi mühüm istiqamətlərdən biri də Naxçıvan Muxtar Respublikasıdır. Naxçıvanda sovet dövründə və sonrakı illərdə geoloji kəşfiyyat işləri lazımi səviyyədə aparılmayıb. Bu səbəbdən regionun təbii resurs potensialının tam öyrənilməsi üçün yeni kəşfiyyat mərhələsinə ehtiyac var.

Yeni Dövlət Proqramının mühüm xüsusiyyətlərindən biri dövlət və özəl sektorun paralel iştirakının nəzərdə tutulmasıdır. Dağ-mədən sənayesində dövlət xətti ilə "AzerGold"un fəallığı ilə yanaşı, özəl sektorun və xarici investorların iştirakı üçün də imkan yaradılır. Xüsusilə geoloji kəşfiyyat nəticəsində yeni yataqların aşkarlanması xarici investisiyaların cəlb edilməsinə şərait yarada bilər.

Bir sözlə bu yeni sənaye siyasətinin arxasında Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən strategiyası dayanır. Bu proses uğurla reallaşsa, dağ-mədən və metallurgiya sənayesi Azərbaycanın qeyri-neft iqtisadiyyatının yeni dayaqlarından birinə çevriləcəkdir.

Məktəbə yaxın ev niyə daha bahadır?

Mənzil alarkən ilk baxılan göstəricilər adətən sahə, otaq sayı, təmir vəziyyəti və binanın yerləşdiyi ərazidir. Lakin eyni ölçüdə və oxşar təmirli iki mənzilin qiyməti arasında ciddi fərq yaradan başqa bir amil də var: mənzilin ətrafında hansı imkanların olması.

Məktəb, uşaq bağçası, metro, avtobus dayanacağı, park, market, xəstəxana və digər xidmətlərə yaxınlıq mənzilin istifadə rahatlığını artırır. Bu rahatlıq isə daşınmaz əmlak bazarında ayrıca dəyərə çevrilə bilər.

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma edib.

Bakıda aparılmış akademik araşdırmalardan biri də mənzil qiymətlərinin əsas müəyyənediciləri arasında yerləşmə, sahə, təmir vəziyyəti və çıxarışın mövcudluğunu göstərib. Yeni mənzilin fiziki xüsusiyyətləri qədər onun yerləşdiyi məkan da qiymətdə rol oynayır.

Məktəbə yaxınlıq niyə qiyməti dəyişə bilər?

Uşaq ailə üçün məktəbin evə yaxın olması sadəcə məsafə məsələsi deyil. Bu, hər gün şəhər uşağın məktəbə aparılması, yolda sərf olunan vaxt, nəqliyyat xərci və təhlükəsizlik kimi məsələlərə təsir edir.

Bu səbəbdən bəzi ailələr mənzil seçərkən "məktəbə neçə dəqiqəyə çatmaq olar?" sualını "evin neçə kvadratmetr olması" qədər vacib hesab edə bilər.

Beynəlxalq araşdırmalar da məktəblərin və digər ictimai xidmətlərin mənzil qiymətlərinə müəyyən dərəcədə "kapitallaşa" bildiyini göstərir. Yeni həmin xidmətə çıxışın yaratdığı üstünlük son nəticədə əmlakın bazar qiymətində özünü göstərə bilər.

Məsələn, Çində aparılmış bir araşdırmada məktəbə, parka və metroya məsafənin mənzil qiymətləri ilə əlaqəsi araşdırılıb və müxtəlif ərazilərdə bu amillərin qiymətə əhəmiyyətli təsir göstərə bildiyi müəyyən edilib.

Metroya yaxınlıq artıq sadəcə nəqliyyat məsələsi deyil

Bakıda mənzil alıcısı üçün metroya yaxınlıq xüsusilə əhəmiyyətli ola bilər. Çünki metroya yaxın evdə yaşayan insan işə, universitetə və şəhərin digər hissələrinə daha rahat gedə bilər.

Bakı üzrə əvvəlki elmi araşdırmalarda da metro stansiyasına yaxınlığın mənzil qiymətinin müəyyənləşməsində əhəmiyyətli amillərdən biri olduğu göstərilib.

Bu tendensiya yalnız Bakı ilə məhdudlaşmır. Məsələn, Varşava üzrə araşdırmada metroya yaxınlığın yaşayış əmlakının qiymətinə müsbət təsiri müəyyən edilib; ən nəzərəçarpan təsirin metrodan 400–800 metr məsafədə yerləşən əmlaklarda müşa-

hidə olunduğu bildirilib.

Lakin burada maraqlı məqam var: metroya "çox yaxın olmaq" həmişə avtomatik olaraq daha yaxşı demək deyil. Mənzilə rahat piyada çıxış başqa şeydir, stansiyanın girişinin düz yanında yaşamaq isə başqa. Səs-küy, insan sıxlığı, avtomobil hərəkəti və digər faktorlar qiymətə əks istiqamətdə təsir göstərə bilər. Buna görə məsələ sadəcə "metroya yaxınlıq" yox, əlçatanlıq və yaşayış keyfiyyətinin balansıdır.

Park da mənzilin "gizli qiymət əlavəsi" ola bilər

Mənzilin yaxınlığında parkın olması da ailələr üçün əhəmiyyətli üstünlükdür. Xüsusilə uşaq ailələr üçün evdən çıxıb qısa müddətdə yaşıllıq əraziyə çatmaq gündəlik həyatın rahatlığını artırır.

OECD-nin araşdırmaları da şəhərlərdə açıq məkanlar və digər yerli üstünlüklərin mənzil qiymətlərində əks oluna bildiyini qeyd edir. Eyni zamanda belə ərazilərdə infrastruktur və ictimai məkanların yaxşılaşdırılması əmlak qiymətlərini yüksəldə və nəticədə həmin ərazidə yaşayış xərclərinin artmasına səbəb ola bilər.

Şençjendə aparılmış araşdırmada isə

park, məktəb və metroya məsafə kimi amillər mənzil qiymətləri ilə birlikdə təhlil olunub və parkların yaxınlığının əmlak dəyəri ilə əlaqəsi müəyyən edilib.

Amma məktəbin olması ilə yaxşı məktəbin olması eyni deyil

Burada mühüm fərq var.

Bir ərazidə məktəbin yerləşməsi ilə həmin məktəbin ailələr üçün cəlbədicisi olması eyni məsələ deyil. Valideyn üçün məktəbin sadəcə yaxın olması yox, təhsil imkanları, qəbul şərtləri, məktəbin nüfuzu və uşağın həmin məktəbə çıxış imkanları da əhəmiyyət daşıya bilər.

Bu səbəbdən "məktəbin yanında ev mütləq bahadır" kimi ümumi nəticə çıxarmaq düzgün olmaz. Qiymətə eyni zamanda rayon, binanın tipi, mənzilin vəziyyəti, sənədləri, mərtəbəsi, nəqliyyat, ətraf mühit və bazardakı tələb təsir edir.

Bağca məsələsi də xüsusilə uşaq

ailələr üçün önə çıxır

Məktəbdən əvvəlki mərhələ – uşaq bağçasına çıxış da mənzil seçimində mühüm amilə çevrilə bilər.

İşləyən valideyn üçün evdən bağçaya, oradan işə getmək marşrutunun rahat olması hər gün vaxt qazandırır. Beləliklə, mənzilə verilən pul yalnız "divar və kvadratmetr" üçün ödənilir. Əslində alıcı gündəlik həyatın rahatlığına da pul ödəyir.

Bu məqam xüsusilə şəhərin kənar və mərkəz hissələri arasında fərqlənə bilər. Əgər bir mənzil daha ucuzdursa, lakin məktəb, bağça, metro və iş yerlərindən uzaqdırsa, ailə sonradan nəqliyyata daha çox vaxt və pul sərf edə bilər.

OECD də mənzil və nəqliyyat xərclərinin birlikdə nəzərdən keçirilməsinin vacibliyini vurğulayır. Çünki daha ucuz mənzil seçimi nəqliyyat xərclərinin artması ilə nəticələnə bilər.

Bakı üzrə rəqəmlər nə deyir?

2026-cı ilin avqust ayı üzrə Azərbaycan Qiymətləndiricilər Palatasının bazar təhlilində Bakının rayonları arasında median mənzil qiymətlərinin əhəmiyyətli fərqləndiyi görünür. Səbail, Nərimanov və Nəsimi kimi zonalarda median qiymətlər daha yüksək, şəhərin bəzi periferik ərazilərində isə daha aşağı göstərilir.

Sentyabr 2026 üzrə aktiv satış elanlarını əsas götürən bazar məlumatlarında da rayonlar arasında ciddi fərqlər görünür: məsələn, Nərimanov üzrə median 1 kvadratmetr qiyməti 3 231 AZN, Pirallahı üzrə isə 1 217 AZN göstərilir. Bu rəqəmlər elan qiymətləridir, real bağlanmış satış qiymətləri deyil, ona görə onları bazanın tam yekun göstəricisi kimi qəbul etmək olmaz.

Dövlət Əmlak Məsələləri Xidmətinin təhlili isə 2025-ci il təkrar mənzil bazarı üzrə faktiki notarial alqı-satqı qiymətləri, ipoteka məlumatları və mənzillərin müxtəlif xüsusiyyətləri əsasında aparılıb. Bu, mənzil qiymətinin yalnız bir göstəricisi ilə izah olunmadığını göstərən daha geniş məlumat bazasıdır.

Əsas məsələ: "yaxınlıq" nə qədər yaxındır?

Mövzunun ən maraqlı tərəflərindən biri də budur. Ev "məktəbə yaxındır" demək üçün məktəbin 50 metrliyində olması vacib deyil.

Piyada təhlükəsizliyi, yolun keçilməsi, səkinin vəziyyəti, işıqfor, keçid, pandus və ümumi şəhər mühiti də nəzərə alınmalıdır.

Eyni məsafədə yerləşən iki evdən birindən məktəbə təhlükəsiz və rahat piyada getmək mümkündürsə, digərində isə uşağın

böyük prospekt keçməsi, avtomobillər arasında hərəkət etməsi tələb olunursa, kağız üzərində məsafə eyni olsa da, real əlçatanlıq eyni deyil.

OECD şəhər nəqliyyatında əlçatanlığı yalnız məsafə ilə deyil, piyada yolunun təhlükəsizliyi və rahatlığı, ictimai nəqliyyatın tezliyi və müxtəlif qruplar üçün əlçatanlığı ilə birlikdə qiymətləndirir.

Bu, sosial məsələyə necə çevrilir?

Burada mövzunun iqtisadi tərəfi ilə sosial tərəfi birləşir.

Əgər yaxşı məktəbə, metroya, parka və digər xidmətlərə yaxınlıq mənzili bahalaşdırırsa, həmin ərazilərdə yaşamaq imkanı daha yüksək gəlirli ailələr üçün əlçatan, aşağı gəlirli ailələr üçün isə daha çətin ola bilər.

OECD qeyd edir ki, nəqliyyat əlçatanlığının yaxşılaşması bəzi ərazilərdə torpaq və mənzil qiymətlərinin yüksəlməsinə səbəb ola bilər; bu da gəliri aşağı olan kirayəçilər üçün əlavə mənzil xərci yarada bilər.

Beləliklə, şəhər infrastrukturunu yaxşılaşdırmaq ərazi daha cəlbədicisi olur, ərazi cəlbədicisi olduqca daşınmaz əmlak tələb artır, tələb artdıqca isə qiymətlər yüksələ bilər.

Bu isə şəhərsalma üçün maraqlı bir paradoks yaradır: insanların həyatını rahatlaşdırmaq üçün yaradılan infrastruktur həmin ərazidə mənzillərin bahalaşmasına da səbəb ola bilər.

Deməli, mənzilin qiyməti yalnız onun neçə kvadratmetr olmasından ibarət deyil. Mənzilin yerləşdiyi ünvanın insana gündəlik olaraq nə verdiyi də qiymətin bir hissəsinə çevrilir.

Məktəbə, bağçaya, metroya, avtobus dayanacağına, parka və digər xidmətlərə çıxış mənzilin istifadəsini rahatlaşdırır. Bu rahatlıq isə alıcının həmin əraziyə daha çox pul ödəməyə hazır olması ilə bazar qiymətinə təsir göstərə bilər.

Ayşən Vəli

Baş redaktor: Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
sesmediaqrup@gmail.com
sesqazeti@gmail.com

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90

Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet
həftədə iki dəfə
nəşr olunur

Tiraj: 2000

ELAN

Yeni Azərbaycan Partiyası Ağstafa rayon
təşkilatı tərəfindən Nəbiyeva Aytən
Sücayyət qızına (720676) verilmiş üzvlük
vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.